

ihjel. Et æret Medlem (Olsen) sagde for nylig, at der var Ingen her i Salen, som mente dette. Nei, det kan gjerne være, men i Øvrigt er det jo ikke nemt, hverken for det ærede Medlem eller for mig at sige, hvad Mange tænke, som Intet sige, og der kan have været mægtige Kræfter udenfor, som maatte kunde have havt den allerførste Indflydelse paa dette Lovforslag. Den høitagtede Minister sagde, at han var gaaet midt imellem to stridende Parter, og at han havde faaet Utal fra begge Sider, men dette tyder netop paa, at der udenfor har været mægtige Kræfter, som han har faaet Utal fra, thi fra dette Thing har han ikke faaet Utal, fordi han er gaaet for vidt, og jeg har heller ikke set Noget i Aviserne derom. Der maa altsaa være hemmelige Magter, som have en ikke ringe Indflydelse her, og det kunde vi da ogsaa sige os selv, men naar den høitærede Minister sagde, at han var gaaet midt imellem, saa tror jeg sandelig, at han tager feil. Jeg vilde gjerne ligesom det ærede Medlem her overfor stille mig upartist, skjøndt det vilde blive mig noget vanskeligt at gjøre det, men jeg vil dog sige, at jeg tror nok, at en upartist Domstol vilde komme til det Resultat, at den høitærede Minister maatte nok er et lille Skridt fra den Retning, som han har høftet Utal fra, men at han dog er meget, meget længere borte fra den anden Side. Jeg tror altsaa ikke, at Kirkens Eiendomsret er slaaet ihjel, thi det hedder i Grundlovens § 48, at der skal fremsættes Overslag over Statens Indtægter og Udgifter, men her staar netop i en af Slutningsbestemmelseerne af § 13, at det ikke i sin fulde Udstrækning kan finde Sted, i alt Fald for disses Bedkommende, som Præsterne skulle være Kontortjenerte for, idet denne Del af Indtægterne i det Mindste ikke kan optages i Statsregnskabet. Det er allerede tilstrækkeligt til at vise, at her er nogle Midler, der for Somme — jeg siger ikke for Alle — have en særlig Grad af Hellighed, hvorfor de ikke fuldstændig kunne blive behandlede ens med andre Midler. Grundlovens § 48 er altsaa efter min Mening ikke fuldstændig fket Fyldest. Kirkens Eiendomsret er ikke slaaet ihjel efter det Lovforslag, og man skal være forsigtig, især naar man veed, at der er saa mange Magter udenfor, saa meget mere, som man ikke veed, hvor man skal søge dem, thi naar man først har faaet Die paa dem og er kommen i Kæft med dem, saa ere de ikke længer saa farlige. Nu kommer jeg til Overskudet. Jeg vil ikke gjøre den ærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet Uret. Den ærede Minister har sagt, at der vil blive et Overskud tilbage, han kan ikke sige hvormeget, men det er mig uforklarligt, hvorpaa han støtter, at der i det Hele taget vil blive Noget tilbage. Jeg skal nævne ham et Par Tal, som jeg ikke tror, han kan have Noget at indvende imod, thi han kan neppe have Noget imod sin Forgængers Opgjørelse af Regnskabet, da

det jo er derpaa, at hans Lovforslag hviler. Se vi imidlertid efter i Tillæg A. i Rigsdagstidenden for 1871 Sp. 1241, saa se vi, at den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, som fremlagde vedkommende Lovforslag, sagde, at der efter dette vilde blive et Overskud tilbage af 43,300 Rb. Man siger, at Forslaget er undergaaet Forandringer siden den Tid. Det indrømmer jeg. Det er undergaaet nogen Forandring; navnlig er det væsentlig det samme Forslag, vi have liggende for os, som Mindretallet omændrede i Samlingen 1870—71. Det er det samme Forslag, i alt Fald, i finantiel Henseende, forringet, ikke forbedret. Men ser man imidlertid efter, hvad det samme Mindretal har sagt om Beregningen — ogsaa det vil bygge videre paa det af Kirke- og Undervisningsministeriet givne Oplysninger — nemlig at der vil blive et yderligere Overskud af 80,000 Rb.; men samtidigt dermed indfører det Tillægsprincipet. Dette findes i Tillæg B. Sp. 433 i Tidenden 1870—71. Denne Beregning maa jo være nøiagtig og kan ikke omstødes. Imidlertid er det foreliggende Forslag ringere end Mindretallets Forslag, men det skal jeg senere komme til. Efter Mindretallets Forslag vilde der altsaa blive et yderligere Overskud af 80,000 Rb., men dertil kommer, at det tillige indførte Tillægsprincipet, der ikke var i Mindretallets oprindelige Forslag, og det vil tage 50,000 Rb., det bliver altsaa 30,000 Rb. bedre end Ministeriets Forslag. Derefter bliver der altsaa et Overskud af 70,000 Rb. tilbage. Nu kan man sige, at det ogsaa er et Overskud, det virkelige Overskud. Ja, men Sagen er, at det, som jeg før sagde, best igennem er grundet paa Ministerens Beregning, og hvad gaar han ud fra? Han gaar ud fra, at Pensionsbyrden for Præsterne vil blive 90,000 Rb. aarlig, og at den for Enternes Bedkommende kun vil være 93,000 Rb., medens Flertallet i sin Beregning, der tager Hensyn til, hvad Embedsmænd, der have en forholdsvis Lønning, koste at pensionere, kommer til et ganske andet Resultat, thi man tør jo ikke gaa ud fra, at Præsterne skulle blive billigere at pensionere end andre Embedsmænd i Forhold til deres Lønning. At de hidtil have været det, er sandt nok, det har sin Grund i, at Præsteembederne selv skulle pensionere Formændene, og deraf har fulgt, at man har ladet de gamle Præster blive sidende og holde Kapellan, idet man synes, at de kunne være lige saa nær til at beholde Overskudet som de Unge. Derfor har man ladet dem blive sidende og ladet Raldet bestyre af Unge. Men tror man, at det vil finde Sted, naar det skal gaa ud over Stasakassen? Derfor er Beregningen for Lov. Flertallet af Udvalget opstillede derimod en Pensionsberegning, hvor det tog alle de af mig nævnte Hensyn, men det satte den ikke lavere end til 156,000 Rb. aarligt for Præsterne, hvilket er 66,000 Rb. mere, end af Ministeren er beregnet. Ligeledes maa vi for Enternes Bedkom-